

indignum habeat locum poena privationis; hinc tamen non sequitur, ut locum habere debeat in presentantibus indignum, arg. cap. Statutum supra de elect. cum presentantibus subit etiam diversitas rationis: nam eligentes dant jus in re, presentantes autem dant jus ad rem, c. cum Bertoldus, infra de rejudicat. unde non mirum si puniatur eligens, qui tribuit jus indigno, non autem presentans, qui jus non tribuit, ut contra Barbat. considerat Lambertin. de jurepatr. 3. parte 2. lib. in 10. quast. princip. art. 4. num. 13. vers. Sed tu adverte. Ad quod confert etiam diversitas titulorum, & quod notat gloss. in c. fin. in verbi. Electione, de elect. l. b. 6. ubi tenet illam decretalem, quae loquitur in electione, non habere locum in presentatione. Adde quod cum laicis mitibus est agendum, ne ab Ecclesiarum fundationibus retrahantur, gloss. magna in fine, & Host. num. 10. in cap. cum dilectus, infra de jurepatr. Et plenè notatur in cap. dilectus, supra de offic. Legat. Nec refragantur leges civiles, & signanter textus in §. si quis Oratorii domum, in auth. de Sanctiss. Episcop. Quoniam cum disponant de materia ecclesiastica, & spiritali, seu spiritali annexa, qualis est materia juris patronatus, ut cap. Quanto, de judic. non sunt attendenda secundum ea, quae notantur in c. 1. infra de novi oper. nunciat. ubi bene hic per Imol. num. 6. vers. Possent etiam responderi. Et licet est bona solutio glossae nostrae, dicentis in hoc standum esse canonis, & non legi, ut hic per Bald. num. 4. vers. Dicit Bernardus. Nec refert, quod Joan. de Anan. num. 3. vers. Tu considera, dicat hanc solutionem non esse bonam ex notatis per Host. & Joan. Andr. in cap. fin. de solution. quia quod patronus presentando indignum sit privatus, est favor Ecclesiae. Etenim non bene loquitur, quia leges civiles de rebus Ecclesiasticis, & spiritalibus specialiter disponentes etiam in favorem Ecclesiarum ponunt falcem in messem alienam, & non valent ex defectu jurisdictionis secundum communes theoricas in cap. Ecclesia Sancta Maria, & in cap. Quae in Ecclesiarum, & ibi dixi num. 25. & 30. supra de Constitutionib. unde ineptè Lambertin. in dicto artic. 4. num. 14. vers. Certè opinionei, dixit solutionem, quod aliud sit de jure civili, aliud de jure canonico, esse refugium miserorum. Nec obstat quod habentes jus eligendi, vel postulandi ex privilegio, &c. incurrant hanc poenam si eligant, vel postulent indignum, ut dictum est supra num. 42. Quoniam juris patronatus concessio, postquam redacta est in corpore juris, non dicitur privilegium, seu gratia, sed iustitia, ut dixi in cap. Quoniam, num. 12. de jurepatr. Ac praeterea in hac materia penali non licet arguere ab electione ad presentationem, ut dictum est supra num. 467. 48. & 51. Et hanc sententiam videtur aliam proballe Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum: nam cum esset quatuor an post primum presentatum à patrono, scilicet laico, sed ex auctoritate iudicio reprobatur, liceat patrono alterius nomen secundo deferre, quem ordinarius, si idoneus repertus fuerit admittat, non obstante appellatione ad Sedem apostolicam interposita per priorem locum nominatum: fuit privatis litteris scriptum licere alterius nomen deferre, eumque admittendum

esse, si idoneus reperitur, non obstante appellatione priori. Non omitto Lambertin. dicto art. 4. num. 15. vers. Aut sumus in patrono laico, quali conciliando opinionem distinxisse inter presentationem de non idoneo, & presentationem de indigno. In primo casu putavit patronum non esse privatum potestate presentandi, nisi post lapsum quatuor mensium, & exemplificavit non idoneum in illiterato, bigamo, clerico conjugato, monacho, & consimilibus: & in hoc casu secundum eum loquitur textus noster, ponderando litteram, ibi persona minus idonea presentatur. & locum habet prima opinio glossae, & sequacium. In secundo autem casu, id est, cum patronus laicus presentat scienter indignum, tunc eo ipso pro illa vice privatus est potestate presentandi, & jus ordinandi Ecclesiam ad Episcopum devolvitur, & intelligit indignum, id est, habentem impedimentum, quod sonat in vitium, id est, simoniacum, homicidam, vel alium notorie criminofum, item laicum, puerum, illegitimum, ac profusum illiteratum: & in hoc secundo casu secundum eum loquitur textus in d. §. si quis oratorii domum in auth. de Sanctiss. Episcopis, ibi: tanquam indignum prohibent laicæ regulæ ordinari: & locum habet secunda opinio Hostien. & sequacium. Allegat pro sua distinctione Hostien. in summa de jurepatr. §. in quibus, col. 3. in princ. vers. Pana, sed certè Hostien. non dicit, id ad quod eum allegat Lambertin. nam ibi recitat primò opinionem quorundam, qui distinguendo dicebant patronum clericum presentando non idoneum privari potestate presentandi, laicum verò non: & hanc distinctionem reprobat ibi Hostien. dicens, etiam laicum presentando indignum esse privatum, & si nullam constitui distinctionem; imò pro eodem accipit non idoneum atque indignum; nec immeritò, quia hæc distinctio Lambertini, quamvis videatur plausibilis, tamen jure non probatur, quia canonem de non idoneis, & indignis promiscuè loquuntur, ut in c. 2. in fin. de supplen. neglig. Pralat. & in cap. 3. in fin. de Eccles. ad faciend. ubi ad effectum ut jus providendi Ecclesiam devolvatur ad superiorem, non requiritur ut fuerit presentatus indignus, sed satis est, ut non fuerit presentatus idoneus: & gloss. 2. hic exponendo litteram ibi, minus idonea, dicit: & sic patet quod patronus laicus, licet presentet indignum, non est privatus, &c. unde male salvatur prima opinio glossae hoc fundamento, quod non procedat in indigno, sed in non idoneo, cum gloss. exponat non idoneum, id est, indignum. Sed nec secunda opinio Hostien. hac distinctione salvari potest, quia Host. hic num. 1. vers. Abbreviavi, reprobat glossam, quia lex dicit expressè, quod si secularis patronus non representerit idoneum, Episcopus Ecclesiam ordinabit, ut in auth. de Sanctiss. Episcop. §. si quis oratorii domum: & ita ille textus, qui expressè loquitur de indigno ab Hostien. exponitur in minus idoneo item Monachus secundum Lambertin. non est indignus, sed non idoneus, & tamen Rota inducit devolutionem si patronus laicus ad Ecclesiam secularem presentet Monachum, ut apud Bellam. d. §. 372. incipien. collatio, & diff. 754. incip. patronus. Rota dec. 263. in religioso, aliis, §. de jurepatr. in novis. Itaque

in hac materia omnis non idoneus est indignus, & è converso: nam tales prohibent sacre Regulæ ordinari, ut de sol. Presbyter. ordinand. vel non, de serv. non ordinand. de corpor. vicari. ordin. vel non, & de bigamis non ordinandis, cum similib. Item textus optimus in cap. Qui in aliquo, §. 1. dist. in hac materia promotionis æquiparat criminosos, bigamos, laicos, literarum incios, servos, sæculari militie deditos, curiales, & alios complures: & ipsèmet Lambertin. se confundit miscendo vitiosos cum non vitiosis, ut illegitimos, laicos, & illiteratos, & inter non idoneos recensendo bigamos, conjugatos, Monachos. Quamobrem rejecta illius distinctione, adhæreo opinioni glossae nostrae, quam dicunt sequendam in judicando, & consulendo Imol. & Joan. de Anan. in loca supradd. num. 35. & quæ videtur etiam magis communis: habet enim sequaces Archid. Joan. Andr. Paul. de Eleaz. Burr. Cardin. Anchar. Imol. & Joan. de Anan. Item Bart.

Pro contraria verò sunt Host. Joan. de Lignan. Henric. Boich. Abb. Auchen. Gemin. & Franc. nam Innocent. & Bellamer. tanquam varii pro neutra allegari debent, & Collectarius hic num. 1. tamen recitat opinionem. Rursus hæc opinio præponenda, cum habeat pro se gloss. & Archidiaconum: nam opinio glossae in dubio prævalet communi opinioni secundum Jacob. Butrig. in l. 1. c. Qui pro sua jurisd. & Bald. in l. cum hereditas deposit. & adde quod de autoritate glossae scripti in c. Ne imitari, n. 75. & 109. supra de Constitut. & similit. opinio Archidiaconi super sexto etiam singularis communi opinioni est præferenda secundum Felin. in cap. 1. n. 54. in 4. limitatione de Constitut. quia hoc allegat Rotam dec. 348. in Antiquo.

DE OFFICIO ORDINARI.

Cap. Quanto.

S V M M A R I V M.

- 1 Ordinarius supplet negligentiam Abbatu non revocanti Monachum vagabundum.
- 2 Monachus sine Monasterio caret vita, sicut piscis sine aqua.
- 3 Canonici Regulares debent in Claustro Divini obsequii vigilare, nec hodie possunt exerceere curam animarum in Parochialibus annexis eorum Monasterio.
- 4 Regulares accedentes ad Curiam Principis sine licentia Superioris sine ipso facto excommunicati.
- 5 Regulares de licentia sui Superioris non prohibentur esse in obsequio alicujus Principis, vel Episcopi. Sed hodie contra, num. 7.
- 6 Episcopus potest sibi assumere Monachum in cubicularium, etiam contradicente Abbate, si sit necessarius.
- 7 Contrarium, num. 7.
- 8 Regularibus concedi non possunt facultates de Profp. Fagn. in 2. part. primi Decretal.

- 8 extra claustra nisi ex gravissima causa à sede Apostolica approbanda.
- 9 Monachorum correctio, & coercitio primo loco pertinet ad Abbatem.
- 10 Regularium causa an ab Episcopo, vel Abbate cognosci, ac diffiniri debeant, distinguuntur, ut num. seqq.
- 11 Regularium coercitio, quando agitur criminaliter in figura iudicii, cognitio spectat ad Episcopum. Sed de pertinentibus ad Regulam Claustralem cognoscit Abbas, & n. 18. & seqq.
- 12 Prælati Collegiatae Ecclesiae qui praesentur per electionem, habet jurisdictionem ordinariam in illos de Collegio. Declaratur, num. 21.
- 13 Abbas, vel Prior Conventuali præst. Monachos excommunicare.
- 14 Abbas habet jurisdictionem in Monachos etiam in criminalibus.
- 15 Abbas exerceat jurisdictionem ante benedictionem, & num. 17.
- 16 Consecratio in Episcopo magis operatur quam benedictio in Abbate.
- 17 Abbas vocatur etiam ante benedictionem.
- 18 Monachus in his, quae pertinent ad observantiam Regulae, magis tenetur obedire Abbati, quam Episcopo.
- 19 Abbas potest Monachum vagabundum revocare, punire, & eicere ad præscriptam Regulam.
- 20 Regularis est ponendus ab Episcopo tantum, quando agitur judicialiter, & ad poenam ordinariam.
- 21 Regularis vagabundus à quibus, & quo ordine sit revocandus, & puniendus.
- 22 Monachus in causis civilibus, & pecuniariis conveniri non potest coram Abbate, sed Ecclesia, vel Monasterium convenitur coram Ordinario.
- 23 Regulares exempti tamen in civilibus, quædam in criminalibus respondere debent coram Superiore suo, & non coram Ordinario.
- 24 Et quid post Constitutionem Gregarii XV. de Conservatoribus.
- 25 Iurisdicchio in parvo Conventibus Ordinario attribuita ex Decreto Innocentii X. an censetur Superioribus Regularibus adempta, & privative in Ordinarium translata, & num. seqq. usque ad 43.
- 26 Abbas, vel Prior in Monasterio, Provincialis in omnibus Conventibus provinciae, & Generalis in toto Ordine habent jurisdictionem universalem, & ordinariam.
- 27 Iurisdicchio specialis à lege uni tribuita non censetur abis adempta.
- 28 Iurisdicchio in dubio censetur cumulativè collata.
- 29 Iurisdicchio inter Episcopum Burgi S. Domini, & Praepositum Buxeti est cumulativa.
- 30 Iurisdicchio Episcopo tribuita à Concilio Tridentino sess. 7. c. 7. & 8. & sess. 25. de Regul. cap. 11. intelligitur cumulativè cum inferioribus.
- 31 Iurisdicchio data favore certarum personarum censetur privative collata, secus si ratione causarum.
- 32 Iurisdicchio an censetur collata privative vel cumulativè, in primis spectanda est mens concedentis.
- 33 Monasteria omnia de jure communi subjecta sunt

- 35 sunt iurisdictioni Episcopi Diocesani, sed cumulative cum Pralato Superioribus, & n. 39.
- 36 Monachi in monasterio Episcopatus unito subsunt Episcopo, & Praeposito, vel Priori.
- 37 Decretum Innocentii X. de parvis Conventibus ordinario subiectu expenditur.
- 38 Regulares delinquentes in casibus Constitutionis Greg. XV. de Exemptis, Privilegiis quamvis subsint iurisdictioni Ordinarii, tamen puniri possunt etiam a suis Superioribus.
- 39 Idem in Regularibus de gentibus in monasterio post Decretum Urbani VIII. erectis non minori numero quam duodecim Religiosorum.
- 40 Abbas habet totam potestatem in monasterio, excluso Episcopo.
- 41 Iurisdictione delegata est extraordinaria, & odiosa, iurisdictione ordinaria est favorabilis, necessaria, & amplianda, ibid.
- 42 Regulares sunt subiecti Pralato suis ex obligatione surgente a voto solemnium obedientia, quod tenetur esse de iure natura.
- 43 Declarationes Congregationis super statu Regularium ad Decretum subiectionis parvorum conventuum iurisdictioni Ordinarii.
- 44 Synoda Diocesana an ex decreto Innoc. X. interesse teneantur Abbates, Priores, & Guardiani parvorum conventuum, late discutitur, ut n. seqq. usque ad n. 64.
- 45 Abbates non sunt cogendi ab Episcopo ad Synodum accedere, nisi rationabilis causa subsit, numer. 43.
- 46 Declaratur n. 58.
- 47 Regulares lege Diocesana Episcopo subiecti cogi possunt illius Synodum interesse, Declaratur n. 53.
- 48 Vocatio ad Synodum est de lege Diocesana, Declaratur, n. 53.
- 49 Intellectus c. Nimis prava, de excess. Pralat. & n. 59. & 60.
- 50 Fratres Mendicantes an cogi possint accedere ad Synodum Diocesanam, & n. 59. & n. 60.
- 51 Exempti qui subsunt Generalibus Capitulis, non tenentur Synodo interesse, Declaratur n. 60.
- 52 Exempti habentes Capellas, vel Populum subiectum Episcopo, vel Parochiales Ecclesias, ab accessu ad Synodum Diocesanam non eximuntur.
- 53 Synodus celebratur ab Episcopo auctoritate ordinaria, & est de iuribus Episcopalibus, Declaratur n. 63.
- 54 Exempti a iurisdictione Episcopi non tenentur ire ad illius Synodum, Declaratur n. 57.
- 55 Abbates, & alii Superiores Regulares, qui subsunt iurisdictioni Episcopi, tenentur accedere ad illius Synodum, quamvis sub se non habeant Capellas, vel Populum.
- 56 Synodus mixta est de lege Diocesana, & de lege iurisdictionis.
- 57 Pralati Regulares iurisdictioni Episcopi subiecti, quamvis non teneantur ad ea, quae sunt de lege Diocesana, tamen tenentur ire ad Synodum.
- 58 Abbatibus bonum est accedere ad Synodum Episcopi, & cur.
- 59 Synodus est praebulum visitationis.
- 60 Regulares parvorum conventuum hodie sunt exempti a iurisdictione Episcopi ordinaria, sed non a delegata.

- 58 Abbates Cistercienses non tenentur ire ad Synodum.
- 60 Priores, & Guardiani cogi possunt ad Synodum venire, sed non fratres.
- 61 Monachus Claustralis non tenetur ire ad Synodum.
- 62 Abbas habens Ecclesias in diversis Episcopatibus ad Synodum anno ire tenetur per seipsum, ad alias per substitutos, si Synodi eodem tempore celebrentur.
- 63 Iura Episcopalia exercentur ab Episcopo in subditos auctoritate ordinaria, in exemptis vero delegata.
- 64 Declaratio apostolica super accessu Superiorum parvorum conventuum ad Diocesanam Synodum.

QUANTO, Ordinarius supplet negligentiam Abbatis non revocans Monachum vagabundum. Hoc dicit Joan. Andr. Bellam. Butr. Cardin. Imol. Anchar. Abb. & Joan. de Anan. communis divi. Secunda ibi. Mandamus.

1 Nota primo ibi, in claustris. Non tantum Monachos, qui sine Monasterio carent vita, sicut piscis sine aqua, cap. Placuit communi, 1. 6. quast. 1. sed etiam Canonicos Regulares, qui regulae inserviunt laxiori, cap. Quod Dei timorem, de stat. Monachor., debere in claustris iuxta Regularia constituta divinis obsequiis vigilare, ut in littera. Unde Fel. rec. Innocentius X. noluit eos morari extra claustra etiam pro exercenda cura animarum in Parochialibus annexis eorum monasteriis, non obstantes praallegata Decretalia, Quod Dei timorem. Sed iussit in talibus Ecclesiis per Episcopos deputari Sacerdotes seculares ad nominationem superiorem Regularium in Vicarios perpetuos, vel amovibiles ad praescriptum S. Concilii Tridentini, sess. 7. c. 7. ut scripsi in c. Relatum, num. 67. & 68. infra, Ne Cler. vel Monach.

2 Secundo nota ibi, Per curias Principum, interdictum esse Regularibus cuiusvis Ordinis per curias Principum percurrere; & hodie accedentes ad curiam Principis sine licentia Superioris sunt ipso facto excommunicati, ut in Clem. Ne in agro, §. Quia vero, de stat. Monach. Ex quo sequitur, ut mortaliter peccent, cum excommunicatio non feratur nisi pro culpa mortali, cap. Nemo Episcoporum, 1. 1. quast. 3. dicit tamen Hostien. hic in prin. per hoc non tolli, quin Religiosus delicta Abbatis deputati possit obsequio alicuius Principis, vel Episcopi, sicut fit tota die, ut in dict. §. Quia vero, a contrario sensu. Quamvis subdat hoc esse valde periculosum propter proprium, quod conatur acquirere, & ideo Abbas de facili consentire non debet, de quo remittit ad summam, de major. & obed. §. Et ad quid, vers. Si Episcopus; & sequuntur, & concordant hic Joan. Andr. num. 6. Bellam num. 1. Butr. num. 11. Imol. num. 5. Guidopap. num. 6. & Abb. in primo not. subdens sic tenentur Doctores, in cap. Ex referipto, de iur. iurand. Amplius dicit gloss. in cap. Cum Pastor, in ver. Et quidam, 2. quastione 7. Episcopum posse sibi assumere Monachum in socium etiam contradicente Abbate,

si sit necessarius, nisi monasterium sit exemptum. Quinimo in d. cap. Cum pastor, inducitur Episcopus, ut potius Religiosos, quam alios habeat in cubicularios, qui vitam ejus in secreta conversatione videant, & ex vihone sedula exemplum profectus sumant. Verum hodie in decretis generalibus Clementis Papae VIII. super reformatione Regularium innovatis ab Urbano VIII. in Decreto de celebratione Missarum, in §. 19. sic statuitur. Insuper ratio, qua sublatis licentiis, ac facultatibus hactenus quibuscunque concessis degenidi extra Conventus claustra, ad ea quamprimum revocentur, nec de cetero, nisi ex gravissima causa a Sede Apostolica probanda, hujusmodi facultates concedi possint, ut in Bullar. tom. 3. pag. 81. Quare sublata videtur facultas, quam habebant Pralati Regulares de iure communi, deputandi suos Religiosos ad servitia Principis, vel Episcopi; & Cardinales qui voluerunt penes se habere aliquem Regularem pro Theologo, obtinere solent licentiam a Papa, ut saepius vidi observari.

3 Tertiò nota ibi, si Pralati eorum, correctionem, & coercionem Monachorum primo loco ad Abbatem pertinere: ut hic, & in c. Reprehensibilis, in fin. de Appellat. & in c. Corripiantur, 2. 4. quast. 3. & ita ex hac littera colligit gloss. ult. hic Innocent. num. 1. Hostien. num. 8. Butr. & Cardin. in §. not. Imol. num. 6. & Abb. in §. not. & communiter Doctores.

4 Sed pro pleniori doctrina cum queritur, an iurisdictione in causis Regularium spectet ad Abbatem, vel ad Episcopum? Distingue, nam aut agitur de delictis, aut de contractibus, vel quasi; primo casu sunt plures opiniones, quas hic prosequitur Innocent. & alii post eum.

5 Prima opinio est Hugonis hic relati in ultima glossa. Quod aut agitur criminaliter in figura iudicii de iis, quae sunt delicta quoad omnes, ut furtum, homicidium, & similia; & tunc ad solum Episcopum spectat cognitio, & correctio, ut videtur esse casus in cap. Hoc tantum, ibi, atque extra regulam facta corrigere, & in c. Abbates, 1. 8. quast. 2. aut agitur de iis, quae spectant ad officium Abbatis, & ad Regulam claustralem, ut quia Monachus exivit a Monasterio sine Abbatis licentia, vel alia deliquit contra regulam Monachalem; & tunc ad Abbatem pertinet cognitio, & correctio, ut hic, & in cap. De persona, 1. 1. quast. 1. & in cap. Cum ad Monasterium, §. Si vero Abbates, infra de stat. Monach. & in l. 4. c. De parv. potest. & dic ad solum Abbatem sine Conventu, ut notat Host. in cap. Reprehensibilis, in fin. infra de appellat. & Joann. Andr. ibi post eum Archid. in cap. Nullum, 1. 8. quast. 2. Notat hic Henric. Boich. num. 3. & hanc opinionem Hugonis tenent Joan. in praallegato cap. Hoc tantum, in gloss. in ver. Corrige, & ibi etiam Laurentius, 1. 8. quast. 2. & Hostien. in summa de temp. ordinar. §. Et cui, ad finem sub §. Sed nunquid Religiosus, vers. Puro in ius, & in c. Dilata, de offic. Archid. & in c. Nimis prava, in ver. Nec in his super hoc corrigendus, de excess. Pralat. & idem Hugo, Laurentius, & Archid. in cap. Quirresistit, 1. 1. quast. 3. eamque dicit veritorem Henric. hic in princ. & cum ea facis concordat Innocentius, ut dicam infra in §. opinione.

6 Secunda opinio est Bernardi hic in ultima glossa, qui rejecta distinctione Hugonis, tenet correctionem Monachorum etiam quando agitur in figura iudicii primo loco spectare ad Abbatem, quia Pralatus Collegiatae Ecclesiae habet iurisdictionem, cap. 1. 1. 6. quast. 5. & Abbas, & Prior Conventualis potest Monachos excommunicare, ut est expressum in c. Cum in Ecclesia, infra de major. & obed. & in cap. Sicut in primo de simonia, & hanc opinionem tenuerunt Laurent. Joan. Vinc. & Philippus, quos hic refert Joan. Andr. num. 15. & Abb. num. 3. licet glossa fateatur in his potissimum spectanda esse eiusque Ecclesiae consuetudinem, quae dat iurisdictionem, ut in c. Conquestus, 9. q. 3. & l. 1. c. fin. C. de emancipat. liber.

7 Tertia est opinio relata in gloss. ult. in d. cap. Hoc tantum, 1. 8. quast. 2. quod in minimis excessibus correctio pertinet ad Abbatem, sed in majoribus, & gravioribus qui voluerunt penes se habere aliquem Regularem pro Theologo, obtinere solent licentiam a Papa, ut saepius vidi observari.

8 Tertiò nota ibi, si Pralati eorum, correctionem, & coercionem Monachorum primo loco ad Abbatem pertinere: ut hic, & in c. Reprehensibilis, in fin. de Appellat. & in c. Corripiantur, 2. 4. quast. 3. & ita ex hac littera colligit gloss. ult. hic Innocent. num. 1. Hostien. num. 8. Butr. & Cardin. in §. not. Imol. num. 6. & Abb. in §. not. & communiter Doctores.

9 Sed pro pleniori doctrina cum queritur, an iurisdictione in causis Regularium spectet ad Abbatem, vel ad Episcopum? Distingue, nam aut agitur de delictis, aut de contractibus, vel quasi; primo casu sunt plures opiniones, quas hic prosequitur Innocent. & alii post eum.

10 Prima opinio est Hugonis hic relati in ultima glossa. Quod aut agitur criminaliter in figura iudicii de iis, quae sunt delicta quoad omnes, ut furtum, homicidium, & similia; & tunc ad solum Episcopum spectat cognitio, & correctio, ut videtur esse casus in cap. Hoc tantum, ibi, atque extra regulam facta corrigere, & in c. Abbates, 1. 8. quast. 2. aut agitur de iis, quae spectant ad officium Abbatis, & ad Regulam claustralem, ut quia Monachus exivit a Monasterio sine Abbatis licentia, vel alia deliquit contra regulam Monachalem; & tunc ad Abbatem pertinet cognitio, & correctio, ut hic, & in cap. De persona, 1. 1. quast. 1. & in cap. Cum ad Monasterium, §. Si vero Abbates, infra de stat. Monach. & in l. 4. c. De parv. potest. & dic ad solum Abbatem sine Conventu, ut notat Host. in cap. Reprehensibilis, in fin. infra de appellat. & Joann. Andr. ibi post eum Archid. in cap. Nullum, 1. 8. quast. 2. Notat hic Henric. Boich. num. 3. & hanc opinionem Hugonis tenent Joan. in praallegato cap. Hoc tantum, in gloss. in ver. Corrige, & ibi etiam Laurentius, 1. 8. quast. 2. & Hostien. in summa de temp. ordinar. §. Et cui, ad finem sub §. Sed nunquid Religiosus, vers. Puro in ius, & in c. Dilata, de offic. Archid. & in c. Nimis prava, in ver. Nec in his super hoc corrigendus, de excess. Pralat. & idem Hugo, Laurentius, & Archid. in cap. Quirresistit, 1. 1. quast. 3. eamque dicit veritorem Henric. hic in princ. & cum ea facis concordat Innocentius, ut dicam infra in §. opinione.

benedictionem exerceat jurisdictionalia, tenet Innoc. & Joan. Andr. in c. Venerabile de elect. & idem Joan. Andr. hic n. 15. Butr. n. 19. Card. 5. qu. & Abb. n. 4.

Quinta opinio est ipsius Innocentii hic num. 1. vers. Hoc autem bene credimus, qui sic distinguit, videlicet aut Monachus delinquit in his, quae regulae sunt; & correctio magis pertinet ad Abbatem, quam ad Episcopum; & est ratio, quia Monachus in his debet potius obedire Abbati, quam Episcopo. Ad hoc faciunt notata in c. Quae contra, 8. dist. c. Qui resistit, 11. qu. 3. c. Noluit, 33. quast. 5. Aut delinquit in aliis non pertinentibus ad regulae observationem; & tunc Innocentius subdistinguit; nam aut agitur de revocando, & puniendo Monachum vagabundum, vel de illo ejiciendo ad praescriptam Regulae per Superiorem approbare; & tunc puniunt, revocatio, & ejectio hujusmodi spectat ad Abbatem. Et ratio, quia ex quo superior confirmavit regulam, & illius executionem demandavit Abbati, videtur etiam ei concessisse potestatem faciendi ea, quae in regula continentur, de quo dicit legitur, & notatur in c. 2. cap. 10. ames, & c. final. de Regular. Quod si Abbas per hoc tacere non possit, Episcopus ei auxilium impendit, ut hic & in c. Abbates, & c. sequent.

19 c. 2. cap. 10. ames, & c. final. de Regular. Quod si Abbas per hoc tacere non possit, Episcopus ei auxilium impendit, ut hic & in c. Abbates, & c. sequent.

20 c. 2. cap. 10. ames, & c. final. de Regular. Quod si Abbas per hoc tacere non possit, Episcopus ei auxilium impendit, ut hic & in c. Abbates, & c. sequent.

21 Et tenendo hanc opinionem non obstat quod tota dispositio Monachi spectet ad Abbatem, ut cap. Nullam, & cap. Abbates, & quast. 1, & quod electus a Collegio Clericorum, vel Religiosorum habeat jurisdictionem ordinariam in illos de Collegio, ut in iuribus hic allegatis in glossa ultima, & post Innoc. & Hofl. notar Abbas in cap. Cum ab Ecclesiarum, num. 5. supra eod. Nam respondetur haec sibi vendicare locum in concernentibus Regularem disciplinam; & in civilibus secundum Bellam, ubi supra. Item non obstat haec Decretalis ubi Ordinarius loci non corrigat primo loco Religiosos, sed monere debet Praelatos eorum, ut corrigant, & si negligentes, potest supplere: nam responderi potest primo verbum Praelati hic positum esse exponendum, id est, Abbates, vel Episcopi, nam cum ambo sint negligentes, & ambo habeant ju-

isdictionem, ambo monendi sunt secundum Innocentium hic ante num. 1. in ver. Si Praelati, atque ita servabitur hic ordo secundum meum, num. 3. in ver. Negligentes. Nam primo Archiepiscopus monebit Abbatem, ut revocet Monachum vagabundum cum proprio, quod tenet. Si fuerit negligens, monebit secundo loco Diocesanae ut suppleat Abbatis negligentiam, cap. Romana, §. sane, de Cens. lib. 6. In ambo negligentes fuerint, monebit tertio ipsum Monachum, ut redeat, & proprium resignet in manibus Praelati convertendum in utilitatem monasterii; & si obedire noluerit, ipsum compellet per suspensionem ab officio, & beneficio: & in his concordant Hofliens. num. 8. Joan. Andr. num. 10. Qui ad hoc allegat Petrum, & Abbatem. Butr. num. 15. Anchar. & Joan. de Anan. num. 4. Sed quia alius intellectus, quod scilicet ver. Praelati, exponi debeat, id est, Abbates, vel Priores, communitur tenetur, ut dicit Abbas hic in 3. notabil. ver. Sed primus intellectus. Ideo respondetur secundo hanc decretalem fundari in regulari observantia, videlicet super tertio regulae voto, quod in proprietatis abdicatio consistit, ut in cap. Ad monasterium, in fin. de stat. Monach. nec non in claustris, ac divinorum frequentatione, & obedientia filiali, quae nullus dubitat quin ad regularem observantiam pertineant.

23 Secundo autem casu principali, id est, cum agitur de contractibus, vel quali, dicit hic Innocentius num. 2. vers. Cum autem. Monachos non posse civiliter conveniri sub Abbate, quia nihil possunt habere proprii, c. Nolo, & c. Non dicitur, 12. quast. 1. Sed si Monachus in scholis mutuum contraxerit, vel alium contractum licitum fecerit, non ipse Monachus, sed Ecclesia, seu Monasterium poterit conveniri, non tamen coram Abbate, quia ipse Abbas iudex, & reus esse non potest, sed ad Ordinarium erit recurrendum, ut in Auth. Causa, quae sit cum Monacho, c. de Episcop. & Cler. cum suis concordantibus. Et cum Innocentius concordant hic Hofl. num. 9. vers. Vbi vero agitur de pecunia, Joan. Andr. num. 16. Henr. Boic. num. 4. vers. Antiqui, de Contractibus, Bellam. num. 7. Butr. num. 21. Cardin. in 7. quast. Anchar. num. 6. vers. Vbi autem agitur de pecunia, num. 7. & alii communitur.

24 Haec fere sunt quae de jurisdictione Episcopi, & in causis Regularium criminalibus, & civilibus differunt Magistri Canonum. Verum hodie videtur cessare hujusmodi controversia, quia Regulares omnes sunt muniti amplissimis privilegiis exemptionis a jurisdictione Episcopi, etiam ratione delicti commissi, contractus iniiti, & rei sitae extra locum exemptionis, ut scripti latissime in c. Tuarum, infra de Privileg. & opinioniones Doctorum superius relatae locum non habent in Regularibus sic exemptis: nam ut hic dicit Henr. Boic. num. 1. exempti a jurisdictione Episcopi respondebant tamen in civilibus, quam in criminalibus, vel coram suo Superiore, si hoc ei competat de consuetudine legitime praescripta, vel ex tenore privilegii: & ita intelligit glossam Accursii in d. Auth. Causa, in gl. 2. c. de Episcop. & Cler. vel coram Papa, vel Legato ipsius, & notatur in c. Quaedam translationem, supra de Offic. Legat. Et in c. 2. infra de in integr. restit. unde tenor

privilegii est servandus, c. Perro, de Privileg. similiter Bellam. hic num. 4. vers. Et advertet; De exemptis, inquit, a jurisdictione Episcopi non quaerimus, quia illi tam in civilibus, quam in criminalibus coram suo Superiore respondent, maxime si de consuetudine legitime praescripta, vel ex tenore privilegii hoc illis competat. Rursus hodie in causis civilibus Regulares conveniri debent coram suis Conservatoribus, & quamdiu illos secundum formam ibi praescriptam non elegerint, coram Ordinariis locorum sunt conveniendi, ut statuitur in Constitutione 9. Gregorii XV. publicata die 20. Septemb. 1621. in §. 7. & 9. ut in Bullar. tom. 4. pag. 80. de quo dicitur scripti in d. c. Tuarum, num. 37. & seq. de Privileg. & in c. si Clericus, de foro compet. Plurimi etiam sunt casus, in quibus hodie Regulares, non obstantibus quibusvis exemptionibus, subiacent jurisdictioni episcopi, & quadraginta septem posuimus, in c. Graeva, infra eod.

25 Hic QUERO, politico decreto fan. mem. Innocentii Papae XX. edito die 10. Februarii 1654. in quo Regularium virorum Conventus non habentes numerum Religiosorum, ibi praescriptum plene in omnibus subiacent visitationi, correctioni, & omnimoda jurisdictioni Ordinarii loci tanquam super hoc a Sede Apostolica Delegati: an jurisdictione hujusmodi censetur superioribus Regularibus adempta, & privative in Ordinarium translata. Quamvis hic articulus utrum jurisdictione uno concessa censetur aliis adempta, sit valde intricatus, ut inquit Angel. in l. Testamenta, num. 1. c. de testam. & post eum Felin. in c. Pastoralis, num. 2. infra eod. & Grammat. de c. 30. num. 9. tamen in casu proposito verius videtur jurisdictionem fuisse Ordinario loci attributam cum privilegio in superioribus Regularibus, non autem privative. Nam secluso Decreto Innocentii cum superiores Regulares ex privilegio Apostolice habeant in subditos omnimodam jurisdictionem ordinariam tam in civilibus, quam in criminalibus, ut dixi supra num. 24. & subius in praescripto, cap. Tuarum, de Privileg. ita ut Abbas, vel Prior in suo monasterio, Provincialis in omnibus Conventibus provinciae suae, & Generalis in toto Ordine habeant jurisdictionem universalem, & ordinariam, ut notat Feder. de Senis in cons. 145. Jo. Episcopus, num. 2. vers. Nec potest negari, & num. 7. vers. Ad praedicta sciri. Cardin. in cons. 89. Casus super quo, num. 2. vers. Nam tales ministri, & Abbas in c. Cum ab Ecclesiarum, num. 10. supra eodem. Cumque Papa in d. Decreto non processerit eximendo, jurisdictionem adinendo, sed jurisdictionem tribuendo, utique per specialem concessionem jurisdictionis factam Ordinario loci in aliquibus conventibus suae Diocesis jurisdictione minime intelligitur adempta Ordinatis Regularibus. Quod patet efficaciter ex iuribus infra scriptis. Primo scilicet ex text. in l. final. c. de jurisd. omn. iudic. ubi quamvis Reftori militum in eorum causis tribuatur a lege jurisdictione, per hoc tamen Praefidi, vel alteri Superiori in causis eorumdem jurisdictione ablata non intelligitur. Secundo, ex text. in l. ult. iuxta gloss. in ver. Examen. c. Vbi caus. fiscal. ubi licet Comiti domorum detur jurisdictione specialis in colonos, aut iniqui-

linos Imperiales, & per verba taxativa, ut patet ibi: non alterius, quam sui cubitui, &c. nihilominus circa eadem personas jurisdictione non censetur adempta Praefidi provinciae, ut l. Com. aliqui, eodem tit. Tertio ex text. in l. Cur. ff. de off. Praefidi Urb. ubi quamvis secundum institutum Baldi Consili Argentariorum (qui hodie sunt mercatores, seu camplores) datur specialis jurisdictione in causis eorum, tamen circa eadem non intelligitur adempta jurisdictione Praefido Urbis, Quarto, ex text. in l. 1. c. De off. Praefidi Urb. ubi licet in concernentibus annonam tribuatur specialis jurisdictione Praefido annonae, per hoc tamen non censetur jurisdictione abdicata Praefido Urbis, Quinto, ex text. in l. Quoties, §. final. ff. de Administrat. tutor. ubi quamvis propter patrimonium pupilli augmentatum respectu partis adactae deputetur specialis tutor; nihilominus potestas administrandi, caetera non intelligitur adempta tutori universaliter constituto, Sexto, ex text. in cap. Super hoc, de heret. lib. 6. & in Clem. 1. eodem tit. ubi in causa haeretice praesentis quamvis deputetur aliquis specialis inquisitor, nihilominus per hoc adempta non censetur circa eadem jurisdictione ordinaria ejusdem die. c. 15. Quae iura cum aliis pluribus ad hoc ponderat Ludovic. Roman. in cons. 393. Praefidi consultatio, num. 1. & seqq.

26 Ultimo, idem probatur, quia jurisdictione tributa per legem censetur concessa cumulative cum aliis illam habentibus DD. in d. l. ff. de iurisd. omn. iudic. Roman. loco citato, Felin. in c. Pastoralis, num. 2. infra eod. Ad quod facit doctrina Barthol. in l. Viro, in 1. not. c. De diver. s. offic. lib. 12. ubi tenent statuto disponente, in scholares coram Episcopo conveniantur, non esse ademptam jurisdictionem Reftori illam habenti vigore legis, aut consuetudinis, nisi statutum uteretur dictione taxativa, videlicet ut Episcopus solus cognosceret: in quo casu tantum putat auferri jurisdictionem Reftori competentem de iure communi, non autem si ei competat ex consuetudine, & eum refert, & sequitur Felin. in d. cap. Pastoralis, num. 2. in 3. d. mtr. & hanc esse regulam, quod jurisdictione in dubio censetur cumulative collata, post Joan. Andr. & alios firmat Felin. in d. cap. Pastoralis, num. 2. & in c. Caeterum, num. 4. de iudic. & Jac. plura cumulans in l. Quod in rerum §. si qua possit col. ult. ff. de leg. 2. ubi testatur hanc esse magis communem opinionem, quam etiam multoties probavit S. Congregatio Concilii, in specie in causa jurisdictionis inter Episcopum Burgi S. Donini, & Praepositi Bruxeris: censuit enim, quae litterae erectionis Ecclesiae Burgi S. Donini in Cathedrali, nec subreptionem litterarum Eugenii IV. quam Episcopus assererat, quidquam obesse Praeposito, quin sua jurisdictione uti possit in Ecclesiis, Canonicis, & personis isdem litteris obgnatas. Caeterum nec Praepositi privilegium obitare Episcopo, quominus, si praevenerit, jus suum in eadem Ecclesiis, Canonicis, & personas exercere valeat, ita Praepositi jurisdictionem esse cumulativam cum Episcopo, non autem privativam. Rursum cum in c. 7. ff. 7. detur facultas Ordinariis visitandi beneficia ecclesiastica curata mox alteris

annexa, & in cap. 8. immediate sequatur, ut locorum Ordinarii Ecclesias quasque quomodolibet exemptas auctoritate Apostolica singulis annis visitare teneantur, & in cap. 11. *ff. de sede Regul.* in Monasteriis, quibus incumbit cura animarum perionarum secularium, persona illam exercentes in his, quae ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, subiciantur immediatè jurisdictioni, correctioni, & visitationi Episcopi, in cuius Diocesi sunt sita: S. Congregatio declaravit jurisdictionem tributam Episcopo vigore prædictorum Decretorum intelligi cumulativè cum inferioribus. Nulla ergo subest ratio, cur non idem sit dicendum in terminis Decreti, de quo agitur, præsertim verò quia eib jurisdictione data favore certarum personarum censetur privativè collata, quando est eis favor, ut intelligitur aliis adempta, ut per Angelum in d. l. *Testamentum, sub num. 1. vers. Cumque contingit, cap. De testam.* tamen fecus est si data sit ratione causarum, ut plene probat Aflit. *De test. 4. num. 3. vers. Ut insensibilis, usque in fin.* Paul. de Cast. in l. 3. *quæ cum procurat. 9. ff. de procurat.* post Bald. in l. *Unica, §. Sin autem c. de caduc. tollen.* hoc autem casu jurisdictione tributa fuit Ordinario loci non favore personarum, sed ratione causarum, nempe, ut in parvis Conventibus pie, ac religiose vivatur, & regularis discip. in quo ex officio potest observetur, & hæc fuit causa finalis in proemio Decreti expressa, ad text. in l. 1. *ff. de orig. jur.* & in l. *ut ff. de hered. instituen.*

34 Hic autem finis pinguis adimpletur, si jurisdictione sit cumulativa inter Ordinarium, & superiores Regulares, quia quo plures sunt Judices, & Visitatores super dictis Conventibus invigilantes, eò magis continebunt Religiosos in officio, & observantia Regularium institutionum, arg. cap. *Super hoc, de hered. lib. 5.* & Clem. 1. *cod. tit.* Quare mens Pontificis jurisdictionem tribuentis fuit novam iudicem Superioribus Regularibus addere, & cumulare, non autem illis jurisdictionem auferre, quæ quidem mens in hac materia jurisdictionis cumulativè, vel privativè in primis spectanda est, ut plene notat Angel. in d. l. *Testamentum, num. 1. vers. Cum contingit, c. De testam. Ludov. Rom. in d. conf. 393, num. 12.* & ibi Hor. Mand. in additionibus in ver. *Accumulativè, & Felin. in d. cap. Pastoralis, num. 2. in 1. limit.*

34 Quibus accedit quòd jure communi inspecto, Monasteria omnia subiecta erant jurisdictioni Episcopi Diocesani, cap. *Monasteria, 18. q. 2. ubi dicitur, Monasteria, vel Monachorum disciplina ad eum pertineant Episcopo, in cuius territorio sunt constituta, c. 2. 9. q. 3. cap. Nulla, 193. dist. cap. Cum dilectus, ubi Joan. Andr. & omnes in summ. text. de Relig. domib. & tamen jurisdictione hujusmodi non competeat Episcopo privativè ad superiores Regulares, sed cumulativè cum ipsis, quia nihilominus Monachi erant sub potestate Abbatis, ut cap. *Abbas, & cap. Nullam, 18. q. 2. c. Cum ad monasterium, §. Abbas, de stat. Monach. & plene dictum est supra, num. 22. & per discursum in examinatione quinque opinionum à num. 10. sed & Monasteria, quæ in Congregationem non sunt redacta, nec suos habent**

ordinarios Visitatores, sed Episcopis subduntur, de quibus legitur, & notatur in c. *In singulis, de stat. Monachor. & in Concilio Tridentino, cap. 8. sess. 25. de Regular.* prout sunt multæ Abbatiæ in Germania, & in Polonia, nihilominus subijciuntur etiam jurisdictioni Abbatis, ut in d. c. *Abbatibus, seu sui concordantibus, Quinimo & in Monasteriis Episcopatus unitis iuxta text. in cap. 1. Ne sedevac.* cuiusmodi est Monasterium Aflighemense, unitum Archiepiscopatu Mechliniensi, in Belgio, & alia plura, quamvis Episcopus sit loco Abbatis, & omnimodam habeat jurisdictionem, ut notat Abbas in cap. *Causam, nu. 8. de iudic. Rota coram Coccino, de c. 177. num. 1. nihilominus Monachi subijciuntur etiam Præposito, vel Priori ipsius monasterii, ut patet in Bulla Pii IV. sub datum Romæ 1566. Idibus Martij, Pontificatus anno secundis, & sic jurisdictione semper est cumulativa, prout notat gloss. in d. cap. *Nullam, in ver. Totæ, 18. q. 2. cum qua concordant ibi Archid. & alii, Host. Joan. Andr. & omnes in d. c. Causam.**

36 Nec refragatur quòd verba memorati Decreti sint multum prægnantia, universalia, ac geminata, videlicet visitationi, correctioni, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci plene in omnibus subijciuntur. Nam responderetur hæc verba non fuisse apposita in Decreto ad effectum jurisdictionis adimendæ, sed ad effectum jurisdictionis conferendæ. Unde sensus est, ut Ordinarius loci in prædictis Conventibus habeat jurisdictionem omnimodam, & plenariam in omnibus, id est, tam in civilibus, quam in criminalibus, & in mixtis causis, & tam in minoribus, quam in gravioribus delictis, & si procedatur in figura iudicii per viam accusationis ad penam depositionis, sive ad correctionem in conventibus regularem observantiam, & si vel Prælati Regulares sint negligentes, & moniti, sive non, & in his prægnantia verborum Decreti multum operatur, secundum ea, quæ dicta sunt supra in examinatione quinque opinionum à num. 16. sed respectu exemptionis, & abdicacionis jurisdictionis à Prælati Regularibus prægnantia hujusmodi nihil operatur, ut c. *Nullam* junctæ gloss. in ver. *Totæ, 18. q. 2.* Et observandum est hæc verba fuisse ad calamum desumpta ex Constitutione Gregorii XV. de exemptorum privilegiis, quæ incipit, *Inferus abili Dei providentia*, in qua Regulares delinquentes in exercitio curæ animarum, vel administratione alicujus Sacramenti, aut in prædicatione verbi Dei subijciuntur per ipsam verba plene in omnibus omnimodæ jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi Diocesani tanquam Sedis Apostolicæ Delegati, ampliando Decretum Concilii Tridentini, in cap. 11. *sess. 25. de Regul.* & nihilominus ex eo tempore inconcussè observatum est, ut Regulares in præmissis delinquentes etiam à suis superioribus Regularibus coercentur, & puniri valeant; & S. Congregatio ejusdem Concilii Interpret alia declaravit jurisdictionem Episcopo attributam ex d. cap. 11. in Constitutione Gregoriana innovato, & extenso esse cumulativam cum Superioribus Regularibus, ut superius dictum est. num. 31. Similiter in Decretis sel. record. Urbani VIII. de *exlibras, Missar. mo. & Secretario* compilatis in ead. c. Con-

S. Congregatione, §. *Deinceps* discretis verbis statuitur, ut monasteria deinceps recipiantur, in quibus ex redditibus, & confectis elemosynis duodecim saltem Religiosi sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitaverint. Ordinarii loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ jurisdictioni subiecta esse intelligantur, & tamen perpetuè observatum est, ut jurisdictione in Religiosis ibi degentes non censetur adempta Superioribus Regularibus. Igitur prægnantia verborum tribuit quidem Ordinario loci totalem, & plenariam jurisdictionem, sed non translativè, seu privativè. Et est simile in d. c. *Nullam, 18. q. 2. ubi dicitur: universa, quæ vel ad divini cultus reverentiam, vel ad utilitatem monasterii, vel ad utilitatem monasterii pertinent, Abbatis sollicitudo, ad quem potestas tota pertinere convenit, debeat adimplere. Et sic text. loquitur per verba universalia, & geminata, & nihilominus gloss. ibi in ver. *Totæ*, dicit illud verbum *tota*, non excludit Episcopum, ut c. *In venditionibus, 17. q. 2. ubi dicitur: Abbatibus, 12. q. 2.* Et eò magis, quia in Decreto Urbani VIII. jurisdictione datur simpliciter loci Ordinario: in Decreto autem Innocentii tribuitur Ordinario loci tanquam Sedis Apostolicæ Delegato: ergo in terminis Decreti Urbani non censetur illatum præjudicium Ordinariæ jurisdictioni superiorum Regularium in concursu alterius jurisdictionis ordinariæ, fortius idem dicendum in terminis Decreti Innocentii, in quo jurisdictione ordinaria concurret cum delegata. Nam jurisdictione delegata est extraordinaria, & odiosa, ut l. *Si quando, C. de dilatione, jurisdictione ordinaria est favorabilis, necessaria, & amplianda, l. 1. §. Cum urbem, de off. præf. urb. & notat Bald. in l. *Barbarius, num. 18. ff. de off. Prætor.***

41 Postremò nunquam mos fuit Apostolicæ Sedis eximere Religiosos à suis Prælati Regularibus, quibus sunt subiecti ex obligatione surgente à voto solemnè obedientiæ, quod tenetur esse de jure nature, ut post Innocentium in cap. *Cum ad monasterium, num. 2. de stat. Monachor.* notat Joan. Andr. in reg. *Semel Deo, num. 3. de reg. jur. lib. 6.* & quando Romani Pontifices in aliqua speciali causa voluerunt tribuere jurisdictionem Episcopo privativè ad superiores Regulares, id claris verbis expresserunt, sicut fecit Urbanus VIII. in Constitutione edita contra Monachos, quod cum Innocentius X. non fecerit in Decreto, de quo agitur, utique censetur noluisse, l. *unic. §. Sin autem ad deficientes, C. de ead. rollen.* Et sanè quasi monstrum esset in Ecclesia, ut in tot conventibus essent Abbates, Priores, & Guardiani, qui non possent suos religiosos corrigere, & coercere, & licet subdito cornua erigere, & rebellare contra Prælatum, quem vice Dei supra caput suum posuit, & cuius imperio se subijcit, ut legitur in cap. *Si Religiosus, de elect. lib. 6.* & in c. 2. *de testam. eod. lib.* & notat Abbas, in cap. *Cum ab Ecclesiis, num. 10. supr. eod.* Præsertim cum multi sint conventus in insulis, aut locis campelltribus, super quibus Episcopi in urbibus residentes vix possint vigilare, & Religiosos sine capite, & Rectore claustrali in regulari disciplina continere.

Ex quibus concludendum videtur jurisdi-

ctionem inter Ordinarium, & Prælatum regulari esse cumulativam, ita ut sit locus præventioni, quod tenet Abbas post Innoc. in d. c. *Cum ab Ecclesiis, num. 9.* dicens Episcopum concurrere in jurisdictione cum Prælati inferioribus, & locum esse præventioni, arg. l. *final. C. de iurisd. non iud.* & in hanc sententiam scripta fuerunt literæ à S. Congregatione super statu Regularium ad Episcopos Callani, & Aveniæ sub die 17. Decembris 1654. sed quia Prælatus Regularis facile possit in omnibus causis prævenire, & jurisdictionem Ordinarii eludere, videtur expedire, ut S. Congregatio stante prægnantia verborum ipsius decreti, declaret non obstante præventione superioris Regularis Ordinarii nihilominus posse causam reallumere, & illi inhibere si iusta causa subit, veluti cum videt Superiorem Regularem ex odio, vel amore, cupiditate, vel metu, aut ex nimia severitate, vel indulgentia quid durius, aut remissius continere, quam causa deposcit, in quo ipsi Episcopi scientia oneretur, & ita sint resoluti, ut patebit infra in duodecima declaratione.

42 Decretum tenorem habes per extensum in cap. *Relatum, num. 7. infra. Ne Cler. vel Monach.* nunc sequuntur declarationes ad dictum Decretum à S. Congregatione super statu Regularium editæ, quæ à S. D. N. Alexandro Papa VII. approbatæ. Polico decreto Felice. rec. Inoc. Pape X. super subiectione nonnullorum Conventuum correctioni, visitationi, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci tanquam Sedis Apostolicæ Delegati, contingit dubitari de infra scriptis.

1. An Episcopus in Conventibus suæ jurisdictioni subiectis possit Abbates, Priores, Guardianos, & alios Superiores locales deputare, & familiam constituere.
2. An possit Episcopus à prædictis Conventibus Religiosos amovere.
3. An Regulares eorundem Conventuum compelli possint ab Episcopo ad exhibendos liberos introitus, & exitus, & reddendas rationes admistrationis.
4. An Episcopus in eisdem Conventibus se ingerere possit in his, quæ regularem disciplinam concernunt.
5. An Ecclesiæ dictorum Conventuum, & Capella Granciarum, in quibus degunt Conventi pro agrorum cultura, ab Episcopo visitari possint.
6. An ipsa Grancia, & Conventi in eis degentes subijciantur visitationi Episcopi.
7. Quid in Ecclesiis, seu Capellis Granciarum, in quibus nullus degit Conventus, an similiter subijciantur Episcopi visitationi.
8. An liceat Episcopo visitare Conventus tam suppressos, & postea restitutos, quam non suppressos ad effectum cognoscendi, an in illis re ipsa alantur sex Religiosi.
9. An Episcopus visitans hujusmodi Conventus suæ jurisdictioni suppositos, aut personas in eis degentes possit à visitatione protractionem exigere in virtualibus, vel in pecunia.
10. An jurisdictione Ordinarii locorum tanquam Sedis Apostolicæ Delegati attributa in supradicto Decreto competeat Vicariis Generalibus Episcopum, nec non Abbatibus, & aliis infere-

inferioribus Prælati proprium territorium, ac jurisdictionem quali episcopalem habentibus.

11. An Provinciales, & alii Superiores Regulares possint ejusmodi Conventus jurisdictioni Ordinarii subiectos, & Religiosos in illis degentes visitare, corrigere, & punire, omnemque jurisdictionem in eis exercere sicut poterant ante dictum Decretum.

12. Si Superior Regularis in causa prævenit contra subditum degentem in aliquo ex eisdem Conventibus Ordinarii subiectis fabricando processum, vel eum carceri mancipando, an Episcopus possit hujusmodi causam reassumere, ac superior inhibere.

13. Si e converso Episcopus in causa prævenit contra Religiosum in tali Conventu commorantem, an Superiori Regulari eo casu liceat illum amovere, & in alio Conventu collocare: & si de facto collocaverit, an nihilominus Episcopus possit causam prosequi, ac Religiosum sic amotum revocare ad primum Conventum.

14. Si Provincialis, vel Superior localis voluerit aliquem ex Fratribus à tali Conventu removere, an Episcopus prohibere possit.

15. Si à Conventu primum suppresso, ac deinde Religioni restituito abint ex aliqua rationabili causa, & ad breve tempus unus, vel plures ex numero sex Religiosorum ibi degentium, an gravata restitutionis sit nulla, & Conventus remaneat suppressus ut prius.

16. Quid si à Conventu non suppresso similiter ex causa rationabili, & ad modicum tempus abint aliquis e sex Religiosis ibi existentibus, an durante tali absentia, Conventus subiaceat jurisdictioni Ordinarii.

17. An Religioso illo redeunte, vel alias impleto numero sex Religiosorum Conventus recuperet pristinam exemptionem.

18. Si gratia restitutionis Conventus suppressi reddatur nulla ex eo, quod in illo ad formam decreti cum effectu non alantur sex Religiosi, & postea contingat, ut ejusmodi numerus impleatur, an gratia restitutionis Conventus reviviscat.

19. Ad hoc ut gratia restitutionis sit nulla, & Conventus denuò remaneat suppressus, propterea quod in eo non sustententur sex Religiosi, an debeat præcedere declaratoria Episcopi super facto prævia causæ cognitione.

20. An ab hujusmodi declaratoria liceat Regularibus ad Sedem Apostolicam appellare ad effectum tam devolutivum, quam suspensivum.

21. Cum ex Decreto præscripto quatuor Sacerdotes in his Conventibus degentes debeant esse maturæ ætatis, quænam dicatur ad hunc effectum ætas matura.

Sacra Congregatio super statu Regularium ad singula dubia superius proposita hunc in modum respondit, videlicet:

Ad 1. Non posse.

Ad 2. Posse ex rationabili causa, commotio tamen prius superiore Regulari, ad

quem pertinet, ut eosdem Religiosos assignet in aliis Conventibus.

Ad 3. Posse compelli.

Ad 4. Posse.

Ad 5. Posse.

Ad 6. Subesse.

Ad 7. Itidem subesse.

Ad 8. Minime licere antequam aliud confiter de fundamento intentionis Episcopi in deficientia numerici constituto.

Ad 9. Expedire ut S. D. N. decernat, & declaret non licere Episcopo tales Conventus visitanti quicquam accipere procuracionis nomine.

Ad 10. Competere.

Ad 11. Posse licet prius, non tamen privative ad Episcopum.

Ad 12. Non posse, nisi ex iusta causa, veluti cum videt Superiorem Regularem ex odio, vel amore, cupiditate, vel metu, aut ex nimia severitate, vel indulgentia quid durius, aut remissius constitutere, quam causa deposcit, in quo ipsius Episcopi conscientia oneratur.

Ad 13. Non licere Superiori Regulari Religiosum ab Episcopo inquitum à loco amovere, & si motus fuerit, posse Episcopum causam prosequi, & illum quibuscumque remediis revocare, etiam invocato auxilio Ordinarii, & brachio seculari, si opus fuerit, cuiuscumque loci, in quo Religiosus ille reperitur.

Ad 14. Non posse.

Ad 15. Gratiam ob id non esse nullam, cessante omni fraude, nec Conventum remanere suppressum.

Ad 16. Subiacere durante absentia.

Ad 17. Recuperare.

Ad 18. Non reviviscere.

Ad 19. Debere ita procedere, nec ante declaratoriam licere Episcopo Conventus possessionem apprehendere, aut Religiosos inde expellere.

Ad 20. Licere ad effectum devolutivum tantum, non autem suspensivum.

Ad 21. Etatem maturam dici ad hunc effectum completo anno quadragesimo.

Declaraciones supra scriptas S. D. N. ad se relatas approbavit, & ab omnibus, ad quos pertinet, observari præcepit, contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romæ die 27. Julii 1655.

43. Ulterius QUÆROstante eodem decreto Innocentii X. quo parvi Conventus non habentes numerum Religiosorum ibi præscriptum visitationi, correctioni, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci tanquam super hoc à Sede Apostolica delegati plene in omnibus subiciuntur: An Abbates, Priores, Guardiani, & alii prædictorum Conventuum Superiores ab Episcopo vocati ad Diocesanam Synodum accedere teneantur.

Ad partem negativam allegatur primò Concilium Turonense cap. 2. ubi sic legitur: Episcopus non debet Abbatem cogere ad Synodum ire

ire, nisi aliqua rationabilis causa existat; Refertur in cap. Episcopus, §. secundo, 18. distict. & in §. final. 18. quest. 2. Per quæ iura gloss. in cap. Abbates, in ver. Vocacione, 18. quest. 2. exponens litteram ibi, accepta vocacione conveniant: dicit, si necessitas magna fuerit, alias Abbates non debent vocari ad Synodum. Item gloss. 1. in cap. Nimis prava, de excess. Prælat. dicit: omnes enim Religiosi, qui populum non habent, ad Synodum ire non tenentur, & concordat glossa, in cap. Decernimus, in ver. Abbates, 18. distict. Item gloss. 1. in cap. Quod super his, infra de major. obed. quæ similiter ait Abbates non habentes populum non teneri ad Synodum venire, nisi causa rationabilis subfuerit; & ideo Abbates Cistercienses non teneri, quamvis non essent exempti, cum non habeant populum, & sequitur ibi Butr. num. 10. vers. Unde dicit. Ergo parum refert, quòd hodie ex Decreto Innocentii X. Abbates subint jurisdictioni Episcopi, cum etiam supposita hujusmodi subiectione, ad Synodum non sint vocandi.

44. Secundo, ad hanc partem inducitur text. in d. cap. Quod super his, de major. & obed. ubi Innocentius III. Abbates, inquit, & Sacerdotes Diocesana tibi lege subditos, qui ad tuam Synodum venire contemnunt, &c. per censuram ecclesiasticam ad Synodum ipsam venire compellas. Ex quo textu arguitur licet Regulares qui non subint Episcopo lege Diocesana, non tenentur ad illius Synodum accedere, ut ibi probatur à contrario sensu: Sed Regulares non subint Episcopo lege Diocesana cap. Eleutherius, 18. q. 2. gloss. in cap. 1. in ver. Disciplina infra de stat. Monach. & ex Decreto Innocentii subiciuntur Episcopo lege jurisdictionis dumtaxat ut patet ex illis verbis omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci subiciuntur. Ergo ad illius Synodum ire non tenentur.

Et confirmatur, quia lex Diocesana, & lex jurisdictionis sunt diversæ; unde res iudicata in una non obstat agenti in alia, ut est casus in cap. Dilictus, & ibi Joann. Andr. & omnes notant in sum. infra eodem. Vocatio autem ad Synodum pertinet ad legem Diocesanam, ut ibi notat glossa magna ante medium vers. Ad legem vero Diocesanam spectat vocatio ad Synodum, & Butr. in d. cap. Quod super his, in 2. mot. n. 3. ergo Decretum Innocentii, quod loquitur de lege jurisdictionis trahi non debet ad vocationem ad Synodum, quæ est de lege Diocesana, arg. 1. Papiamensis Exul. ff. de Minoribus, & consequenter Regulares quoad hujusmodi vocationem ad Synodum remanent exempti, quemadmodum erant ante illud Decretum: nam quod non mutatur, &c. 1. Sancimus, C. de Testam. l. 1. Præcipimus, in fin. C. de Appellat. Gloss. in cap. Constitucionem, in ver. Prærogativa, de Regularibus, l. 7.

45. Tercio, ad idem allegatur textus in cap. Nimis prava, infra de excess. Prælat. ubi Gregorius IX. inter gravamina Fratris Prædicatoribus, & Minoribus illata recenset primo loco, quòd Prælati eos ad Synodos suas cogunt accedere, igitur quæquid sit de Abbatibus, & Monachis, cerè Fratres Mendicantes non videntur cogendi, prout hanc differentiam inter Abbates,

& Mendicantes post Gemin. constituit Felin. in cap. Quod super his, num. 1. infra de major. & obedien. & Henric. Bott. de Synodo Episcopi in 2. p. num. 4. & num. 12. inter Tractatum communem, vol. 2. folio 209.

48. Quarto, exempti qui subint Generalibus Capitulis, non tenentur Synodo episcopali interesse, ut in Decreto Concilii Trident. cap. 2. §. Synodi quoque, sess. 24. sed Regulares parvorum Conventuum in Italia, ad quam restringitur Decretum Innoc. X. subint omnes Generalibus Capitulis. Ergo Synodo Episcopi interesse non tenentur.

Et confirmatur, nam ratio cur Patres Concilii noluerint adstringere ad Synodum Regulares subiectos suis Capitulis Generalibus, ea videtur fuisse, quia cum tales habeant suos Generales Visitatores, & eorum statutis ligentur, ut cap. Quia in singulis, infra de stat. Monach. non videtur conveniens, ut legibus, & Constitutionibus alterius Superioris adstringantur: hæc autem ratio viget etiam post Decretum Innoc. cum per illud Regulares non eximantur à suis Prælati Regularibus; ut fuscè probatum est in præcedenti quaestione à num. 26. & in declarationibus num. 42.

49. Quinto, tam de iure communi, quam ex Concilio Tridentino eximuntur ab accessu ad Diocesanam Synodum soli exempti habentes Capellas, vel populum subiectum episcopo, & habentes animarum curam perionaniam regularium, ut in cap. Ex ore, in fin. de Privileg. & in d. cap. 2. sess. 24. Ergo in aliis omnibus firmata regula, quòd accedere non teneantur, vulgata leg. Nam quod liquida, §. final. ff. De pena legata.

50. Sexto, Synodus celebratur ab Episcopo auctoritate ordinaria, cum sit de iuribus episcopalis, cap. Congruente, infra eod. Ergo facultas delegata quæ tribuitur Ordinario in Decreto Innocenti, quantum ad Synodum videtur impertinens.

51. Septimo, & ultimo, Religiosi exempti à jurisdictione episcopi non tenentur illius Synodo interesse, cap. Ex ore, in 1. membro distinctionis de Privileg. d. cap. Nimis prava de excess. Prælat. Gloss. in d. cap. Quod super his, de major. & obedien. quam ibi omnes sequuntur, ut testatur Henric. Bott. de Synod. Episcopi, in 2. p. sub num. 4. circa finem, vers. Si autem Abbates, reddens rationem, quia ex quo tales exempti non subint episcopo, non adstringuntur, ne eligantur statuti eius, ut not. in cap. 1. supra de Constitut. Religiosi autem ferè omnes exempti sunt ex privilegio Apostolicis à jurisdictione episcopi, ut scriptum est in cap. Tuarum, infra de privileg. Et hanc exemptionem non sinit illud Decretum Innocentii, quia auctoritas Apostolica in illo episcopis delegata non violat privilegia, nec perimit exemptionem, Abbas, in cap. Grave, num. 1. & 5. supra de off. ordin. & scriptum in d. c. Tuarum, num. 31. & 33. Igitur Religiosi tanquam exempti ab episcopi jurisdictione in illo Synodo ex prædicto Decreto interesse non tenentur.

Quibus tamen non obstantibus, ad propositum dubium videtur respondendum, Abbates, Priores, Guardianos, & alios parvorum Conventuum

ventum hujusmodi superiores teneri ad Synodum Diocesana[m] accedere, si ad eam vocentur ab Episcopo ut Sedis Apostolicæ Delegato, ex infra scriptis.

Et primo ad hoc allegatur Concilium Aurelianense relatum in cap. *Abbas*, 18. *quæst.* 2. his verbis: Abbates pro humilitate religionis in Episcoporum potestate consistant: & si quid extra Regulam fecerint, ab Episcopis corrigantur: qui semel in anno in loco, ubi Episcopus elegerit, accepta vocacione conveniant.

Concordat c. *Annus singulis*, 12. *distin.* ubi habetur: annis singulis Episcopus in sua Diocesi Synodum faciat de suis Clericis, nec non Abbatibus, & discipulis alteros Clericos, & Monachos, ad idem c. *Decernimus*, eadem *distin.* ecce dicitur perspicua facultas Episcoporum vocandi Abbates ad Synodos suas. Et quamvis jura præallegata intelligenda sint de Abbatibus non exemptis, secundum Gouffred & Hug quos refert, & sequitur Archid. in d. cap. *Abbas*, num. 9. *vers.* *Vel loquitur*, tamen tales sunt iudice Superioris Regulares parvorum Conventuum ex Decreto Innocentii X. ut mox dicitur.

Secundo, pro hac parte multum stringit text. in cap. *Ex ore*, infra de privileg. ubi exorta controversia, an Abbas Cenobii Evasen. tam in capite, quam in membris esset liber ab accessu ad Synodum Episcopalem, Innocentius III. ait: (Sententia littera dicitur) sint de Abbatibus non exemptis, secundum Gouffred & Hug quos refert, & sequitur Archid. in d. cap. *Abbas*, num. 9. *vers.* *Vel loquitur*, tamen tales sunt iudice Superioris Regulares parvorum Conventuum ex Decreto Innocentii X. ut mox dicitur.

Tercio, Synodus mixta est de lege Diocesana, & de lege jurisdictionis, ut notat Hostien. in d. cap. *Quod super his*, num. 2. *de major. & obedien.* ubi exponens illud verbum *Diocesana*: Dicit, inquit, quod Synodus mixta est, in eo enim, quod Synodus de lege Diocesana est: & in eo, quod ibi iudicatur, vel aliquid statuitur, de lege jurisdictionis est: unde dicit, Diocesana, subaudi & jurisdictionis: & eam sequuntur ibi totidem verbis Joan. Andr. num. 6. *Butr.* num. 12. *vers.* *Adm. Hoff.* Abbas col. 2. & alii communiter, Gemin. in d. cap. *Episcopus*, si secundo, post medium

vers. *Aut non sunt exempti*, 18. *distin.* ubi concludit Synodum esse mixtam, & participare de utraque lege, propter statuta, & aliqua, quæ ibi sunt respicientia utramque legem; & ideo tales Abbates etiam si habeant populum, debere venire ad Synodum, & ita procedere, text. in d. cap. *Quod super his*, & eum sequitur ad litteram Præpositus sub num. 1. *post med. vers.* *Aut non sunt exempti*. Et hoc præcipuo fundamento Doctores unanimiter tenent Prælatos Regulares, licet sint Abbates, Priores, & Guardiani: qui à jurisdictione Episcopi non sunt exempti, quamvis non teneantur ad Cathedralicam, & alias augurias, & peraugurias, quæ sunt de lege Diocesana, tamen teneri ad Synodum propter mixturam jurisdictionis. Et ita expressè notat Host. ubi supra, dicens: ex hoc cap. evidenter patet, quod etiam monasteria sint exempta à lege Diocesana quoad præstationem Cathedralicam, & Abbas tamen non est exemptus quoad Synodum, imò tenetur ad ipsam venire, & si populum non habeat, & concordant ibi Joan. Andr. num. 7. *Butr.* num. 12. *avers.* Idem Hostien. & reliqui omnes, Quare cum hodie ex Decreto Innoc. Superiores Regulares parvorum Conventuum sint subiecti jurisdictioni Episcopi, sequitur perneccesse, ut ad illius Synodum accedere teneantur, quod argumentum nisi fallor sufficere pro decisione præsentis controversiæ; & eouitur Hugo in cap. *Abbas*, 18. *quæst.* 2. ubi ait, quod Abbas non exemptus tenetur ire ad Synodum, in qua aliquid statuitur, quod ipsum tangat, quia hoc est de lege jurisdictionis, *Butr.* d. num. 12. *vers.* *dicunt Hugo*, & Præpositus in d. cap. *Episcopus*, si secundo, col. 2. 18. *distin.* Et alii relatis Henric. Bott. de Synodo Episcopi in 2. p. sub num. 4. *vers.* *Quid tenentium*. Et confirmatur, quia Decretum Innocentii subiecti Religiosos jurisdictioni Episcopi non simpliciter, sed dicit omnimode jurisdictioni plene in omnibus, quæ verba universalita, & geminata includunt etiam ea, quæ aliis in dispositione generali non includerent, ut scripsi in cap. *Ex parte*, num. 31. & 44. *de Privileg.*

Quarto, cum Superiores parvorum Conventuum ex Decreto Innoc. jure delegata subint jurisdictioni, & foro Episcopi, ambigendum non est, quin eodem jure etiam ligentur illius statutis, qui forum iuridicæ, & statutis ligari à pari procedunt, cap. *Ve animarum*, de Constitut. lib. 6. & scripsi in cap. *Quia in Ecclesiis*, num. 23. *supra de Constit.* & statuendi potestas à jurisdictione regulatur, ut notat Bart. in l. *Omnes populi*, in 1. *quæst.* principali de iust. & jure, Dec. in cap. *Ecclesia S. Maria*, num. 69. *de Constit.* & in his terminis Henric. Bott. de Synodo Episcopi in 2. p. num. 4. *circa fin. vers.* *Si autem Abbates*. Ex quo sequitur, ut teneantur etiam accedere ad Synodum: nam qui Constitutionibus synodalibus adstringuntur, non est ratio, cur similiter non teneantur Synodo interesse ad illas discutiendas, arg. cap. *Nimis prava*, ibi ad Synodos suas cogunt accedere, & suis Constitutionibus subjacere, de *excess. Prælat.* cum similibus. Quinimò dicunt Doctores bonum esse ut Abbates inter sint propter statuta, quæ in Synodo fieri possunt, ibi præjudicialia, quibus poterunt resistere, si sunt præ-

54
55
56
57

Non obstant alia contraria. Ad primum enim respondetur illam paleam indici. cap. *Episcopus*, si secundo, 18. *distin.* posse intelligi de Abbatibus Cisterciensis Ordinis, & sic de privilegiatis, & exemptis, prout intelligit ibi gloss. 1. sed alii Abbates tenentur venire ad Concilium, ut gloss. subdit, cum qua vide

præsentibus, cap. *Nicæna*, 31. *distin.* ita Cardinalis, in dicto cap. *Quod super his*, *quæst.* 1. *in fin.* *de major. & obedien.* dicens; tunc est, ut tales Abbates veniant ad Synodum Episcopi propter evitandas opiniones falsas, quia propter statuta bonum est etiam Abbates accedere ad Synodum Provinciale[m], & sequitur Henric. Bott. de Synodo Episcopi, in 2. part. sub num. 4. *vers.* *Adverte etiam*.

Quinto, Synodus est præambulum visitationis, quia juxta praxim sacre Congregationis Concilii Episcopi debent primo Synodum congregare, & statuta edere, ac deinde Diocesana visitare, ut cognoscant, an statuta Synodalia servantur, nec ne. Ergo Episcopus qui ex Decreto Innocentii potest Regulares visitare, potest etiam eos vocare ad Synodum, quia quando aliquid permittitur, videtur esse omnia permissa per quæ pervenitur ad illud, leg. *Ad rem mobilem*, & l. *Ad legatum*, ff. *De Procurat. leg. 2. ff. De Jurisd. dicitur omn. iudic.* & notat Barthol. in leg. *Oratio*, ff. *De sponsalibus*.

Ultimo observandum est, in Episcopo considerari posse duplicem jurisdictionem, videlicet ordinariam, & delegatam. Respectu jurisdictionis ordinariæ Regulares exempti, qui sub sunt Generalibus Capitulis, sunt proferus immunes ab accessu ad Diocesana[m] Synodum tam de jure communi, ut in dicto cap. *Ex ore*, in fine de Privileg. cum aliis supracitatis, quam ex Decreto Concilii Tridentini, in dicto cap. 2. *S. Synodi*, sess. 24. & hac in parte nil novi statuit Decretum Innocentii, quia potestas delegata in eo Decreto Episcopo attributa non violat exemptionem à jurisdictione ordinaria, ut dixi supra in ultimo argumento *contrario*, num. 51. At respectu jurisdictionis Delegatæ à Sede Apostolica Regulares parvorum Conventuum nunquam fuerunt exempti, quia Papanimem eximit à seipso, vel à sua auctoritate, ut notat Abbas in cap. *Grave*, num. 1. & 3. *supra de offic. Ordin.* & dixi in cap. *Ex parte*, num. 22. *infra de Privileg.* Et hodie post Decretum Innocentii expressè sunt subiecti Episcopo procedenti, ut Sedis Apostolicæ Delegato, ergo palam est eos tanquam subiectos jurisdictioni delegatæ teneri accedere ad Synodum Episcopi, si ad eam vocentur ab ipso delegata auctoritate. Et per hoc patet responso ad septimum, & ultimum argumentum contrarium, quia dum dicitur facultas delegata non violat exemptionem, hoc verum est de exemptione à jurisdictione ordinaria, à qua Regulares remanent exempti, prout erant ante Decretum Innocentii; & ideo non tenentur venire ad Synodum, si jure ordinario vocentur ab Episcopo: at verò ab auctoritate ei delegata non sunt exempti, imò expressè subiecti ex eodem Decreto: ac proinde tenentur accedere, si ab Episcopo vocentur ex facultate delegata.

Non obstant alia contraria. Ad primum enim respondetur illam paleam indici. cap. *Episcopus*, si secundo, 18. *distin.* posse intelligi de Abbatibus Cisterciensis Ordinis, & sic de privilegiatis, & exemptis, prout intelligit ibi gloss. 1. sed alii Abbates tenentur venire ad Concilium, ut gloss. subdit, cum qua vide

tur transire ibi Præpositus, n. 1. & concordant Archidiaconus, & Lopus in dicto cap. *Abbas*, 18. *quæst.* 2. Facit c. *Cum secundum ordinem*, de *Præscrip.* Licet hoc durum videatur Henric. Bott. de Synodo Episcopi, in 2. p. num. 8. Vel dicas dict. cap. *Episcopus*, non loquitur de obligatione accedendi ad Synodum, sed de coactione, qua Episcopus uti non debet etiam contra Abbates non privilegiatos sine rationabili causa, Et ita expressè notat Hostien. Joann. Andr. Gemin. & Præpos. supra relati num. 53. dum dicunt Synodum participare de utraque, Diocesana, & jurisdictionis; & ideo Abbates jurisdictioni Episcopi subiectos, quamvis sine tempore à lege Diocesana, teneri ad Synodum Episcopi accedere sed tamen Episcopum non debere illos cogere sine causa rationabili, puta si ageretur de illorum reformatione; Itaque vocati ab Episcopo tenentur omnino parere, quia a venire non possunt, ob quam causam Synodus congregetur, ut considerat Abbas in d. cap. *Quod super his*, col. 2. *circa fin. vers.* *U. oppono*. Et ideo indistincto accedere tenentur, sed non debet Episcopus per censuras, & penas eos compellere, nisi aliqua rationabilis causa existat, ut dicitur in illa palea. Et hoc modo ad concordiam reducantur jura; quæ in hac materia videntur opposita, secundum DD. In contrarium tamen videtur textus in prædicta Decretali *Quod super his*, in fin. ibi, Per censuram ecclesiasticam ad Synodum ipsam venire compellat.

Ad secundum, & ad illius confirmationem patet responso ex dictis supra in 3. argum. pro hac sententia, num. 53. quia Synodus non est absolute de lege Diocesana; sed mixta etiam de lege jurisdictionis; & ideo tenentur accedere omnes, qui sunt de lege jurisdictionis, quamvis non sint de lege Diocesana, secundum Host. & alios ibi allegatos.

Ad tertium respondetur, textum in præallegato cap. *Nimis prava*, de *excess. Prælat.* loqui de Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus in non specialiter privilegiatis, ut inquit ibi gloss. 1. dum allegat c. *Ex ore*, in fine de *Privileg.* quod loquitur de privilegiatis, & exemptis ab accessu ad Synodum: & aperius not. Host. in d. cap. *Quod super his*, num. 2. *vers.* *Nisi privilegium aliud inducat*. Et ex illo Joan. Andr. num. 7. *eodem vers.* Et Abbas, col. 2. *circa fin. vers.* *Lim. 12. textum*, de *major. & obed.* Regulares autem parvorum Conventuum post Decretum Innocentii non sunt in hoc privilegiati, imò expressè subiecti Episcopo ut Delegato Sedis Apostolicæ; & consequenter tenentur ire ad illius Synodum, si jure delegato vocentur.

Vel dicas textum in dicto cap. *Nimis prava*, loqui de Fratribus simplicibus, non autem de Prioribus, & Guardianis, qui coguntur accedere, ita Hostien. in d. cap. *Quod super his*, num. 2. *in fin. vers.* *Vel illud de Fratribus*, hoc de *Abbatibus*: coguntur, ergo Priores, & Guardiani, & non fratres: hæc tenet Host. cum quo concordant ibi Joann. Andr. num. 7. *in fin. vers.* *Fratres non tenentur venire*, *Prælati vero sic*. Et Abbas col. 2. *circa fin. vers.* *Vel intelligatur in ipsis Religiosis inferioribus*, secus in *superioribus Prælatibus*. Et est simile in simpliciter Monacho claustrali, qui non tenetur veni-

re ad Synodum, cap. *Convenientibus* 1. *quest.* 7. Felin. in d. c. *Quod super his*, num. 1. & Henr. Bott. de Synod. Episc. in 2. p. num. 11. & tamen Abbas tenetur, ut in d. c. *Abbas*, 1. 8. q. 2. & in c. *Annu singulis*, 1. 8. dist.

61 Ad quartum respondetur exemptos, qui sub sint Capitulis generalibus, non teneri ad Synodum accedere in vim Concilii Tridentini, sed tamen teneri in vim Decreti Innocentii, Ut in parvis.

Ad confirmationem respondetur Innocentium in suo Decreto nullam rationem habuisse, quod Regulares parvorum Conventuum sub sint pluribus iudicibus, quin potius voluit jurisdictionem episcopo attributam esse cumulativam cum Superioribus Regularibus, & Religiosos in eis degentes adstringi, & ligari tam legibus suorum Prælatorum, quam statutis Episcoporum, & ab utrisque visitari, corrigi, ac puniri posse: & sic jurisdictionem inter episcopos, & Superiores Regulares esse cumulativam, & locum esse preventionis, ut fuisse probatum est in *quest. præced. an. 26. usque ad num. 43.* & in declarationibus ibi positis in fine.

62 Quod si contingat ut Synodus congregetur eo tempore, quo celebratur eorum Capitulum, tunc Prælati Regularis poterit uni accedere per seipsum, & alteri per substitutum, sicuti dicunt DD. de Abbate habente ecclesias in diversis episcopatibus, quia poterit ire ad Synodum unius episcopi personaliter, & ad Synodos aliorum episcoporum per substitutos, si eodem tempore celebrentur, ut inter alios notat Anton. de But. in dicto cap. *Quod super his*, num. 2. de major. & obed.

Ad quintum respondetur argumentum procedere in terminis juris communis, & Concilii Tridentini, secus verò post Decretum Innocentii.

63 Ad sextum respondetur negando consequentiam, quia non est novum in jure, ut episcopus exerceat jura episcopalia in subiectis auctoritate ordinaria, & in exemptos delegata à Sede Apostolica, Unde videmus visitationem, & correctionem subditorum fieri ab episcopo ordinaria auctoritate, cum hæc sint de iuribus episcopalis, ut in d. c. *Congruente*, infra eod. & tamen Religiosos in parvis Conventibus degentes episcopus visitat, & corrigit ut Delegatus Apostolicus, prout est expressum in Decreto Innoc. X. sed & loca nullius Diocesis similiter visitat episcopus proximior ut Delegatus Apostolicæ Sedis ex Concil. Trident. cap. 9. *sess.* 24. Ergo eodem modo quamvis Synodus respectu subditorum celebratur jure ordinario; tamen ex Decreto Innocentii respectu exemptorum potest episcopus eam congregare, exemptos vocare, & statutis Synodalibus adstringere non sua, sed Apostolica auctoritate. Ad hoc textus optimus in c. *Periculosa*, §. *final. de stat. Regular.* lib. 6. innovato à Concilio Tridentino in cap. 5. *sess.* 25. de Regular. ibi: In omnibus monasteriis sibi subiectis ordinaria; in aliis verò, Sedis Apostolicæ auctoritate, &c. & quamplurimos alios casus, in quibus episcopus ex Concilio procedit in subditos facultate ordinaria, & in exemptos delegata, enumeravimus in c. *Quoniam*, supra de off. Deleg. ubi plene videas.

Ad septimum responsum est supra in ultima argumento pro hac parte, n. 57.

Ehanc sententiam probavit Sanctissimus, ut in ejus literis in forma Brevis, quatum tenor talis est:

ALEXANDER PAPA VIII.

ad futuram rei memoriam.

64 CUM (sicut accepimus) posito Decreto sel. rec. Innocent. PP. X. Prædecessoris nostri incipien. *Ut in parvis*, &c. die 10. Februarii 1654. edico, quo parvi Conventus non habentes præscriptum numerum Religiosorum visitationi, correctioni, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci, tanquam super hoc à Sede Apostolica Delegati plene in omnibus subjiuntur, dubitetur, an Abbates, Priores, Guardiani, & alii prædictorum Conventuum Superiores ab Episcopo vocati, ad Diocesanam Synodum accedere teneantur: Nos ejusmodi dubium tollere cupientes, possessos Abbates, Priores, Guardianos, & alios parvorum Conventuum hujusmodi Superiores ad Synodum Diocesanam accedere teneri, si ad eam ab Episcopo uti Sedis Apostolicæ delegato vocentur, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus. Ecce ab omnibus, ad quos pertinet, servari precipimus. Decernentes easdem præsentem litteras semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere; sicque in præmissis per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non quorumvis Ordinum, Congregationum, & Institutum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegii quoque indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die 30. Martii 1661. Pontificatus nostri anno sexto.

DE OFFICIO

Ordinarii.

Cap. Irrefragabili.

S Y M M A R I U M.

- 1 Prælati subditos corrigunt, & reformant, appellatione, vel consuetudine, non obstantes.
- 2 Dissimulatio peccatorum in Prælati est culpa mortalis.
- 3 Consuetudo qua morum reformationem, & correctionem impedit, non valet.
- 4 Distantia temporis sine varietate, & ratione est vetustas erroris.
- 5 Præscriptio non valet, si sit correctionis impeditiva; Secus si correctionis translativa.
- 6 Appellatio non impedit executionem eorum, que ad morum reformationem, & correctionem pertinent.
- 7 Admittitur tamen ad effectum devolutivum.
- 8 Et admittitur ad utrumque effectum, si Prælati limites visitationis, seu correctionis excedat.

IRREFRAGABILI. Prælati subditos corrigunt, & reformant, appellatione, vel consuetudine non obstantes. Hoc dicit, usque ad §. Excessus. Dividitur in duas partes, in prima providet, in secunda removet obstacula, ibi, *Ut autem*.

Nota primò ibi, *Nesanguis eorum de suis manibus requiratur*. Dissimulatio peccatorum in Prælati esse culpam mortalem. Quod factis innuit gloss. 1. *hic*, dum dicit: Durum verbum est illud pro Prælati negligentibus subditos corrigere: cum enim increpare delinquentes noluerit, eos procul dubio tacendo Pastor occidit, ut Gregorius ait in cap. *Ephesius*, 43. *distin.* & hoc intendit hæc littera, dum dicit, *Sanguis eorum*. Idem probatur in cap. *Sit Rector*, eadem *distinctione*, & in cap. *Error*, 83. *distin.* & tenet glossa penult. in cap. *Clericus*, §. *fin. de immunitate Ecclæs.* lib. 6. Petrus Brixien. in *Repert.* in ver. *Dissimulatio*, gloss. *pragmatic.* in *proemio*, §. *Quæ omnia*, in ver. *Dissimulare*, Antonius de Butrivo, in cap. *Novit*, num. 27. *vers.* Nota dissimulationem peccatorum inferiorum esse mortalem in Prælati, & ibi etiam Petrus de Anchar, num. 12, *infra de iudic.* dixi in cap. *final.* in primo *notabili*, de Regular.

Secundò nota consuetudinem, que correctionem, & reformationem impedit, non valere, ut hic & in cap. *Cum ex officio*, de *prescriptio*.

Prosp. Fagn. in 2. part. primi Decretal.

nibus: cum enim sit nutriti a peccati, corruptela potius, quam confitendo dicenda est, cap. *Cum venerabilis*, supra de consuetud. nam distantia temporis sine veritate, & ratione est vetustas erroris, ut in cap. *Veritate*, 8. *distin.* & quanto diuturnior, tanto culpa gravior, cap. *fin. de consuetud.* cap. *Flagitia*, 32. *quest.* 7. Abb. in cap. *Extirpanda*, §. *Quæ verò*, num. 36. *vers.* Consuetudo autem, *infra de Præbend.* Unde merito hujusmodi consuetudinem sustulit etiam Concilium Tridentinum in cap. 4. *sess.* 14.

65 Quod tamen vendicat sibi locum, si subditus consuetudine, vel præscriptione velit se tueri adversus correctionem Prælati, ut in cap. *Cum non liceat*, de *prescript.* Secus si alius Superior alieget consuetudinem, vel præscriptionem corrigendi alterius subditos, ut probatur in dicto cap. *Cum ex officio*, ubi subditus non potest præscribere visitationem, vel procuratorem contra Prælatum, sed alius in personam alterius præscribere potest utramque. Et ita secundum Abb. *hic in princip.* conciliatur prima pars hujus Decretalis, que improbat consuetudinem cum secunda, que illam admittit; nam prima loquitur de consuetudine correctionis impeditiva; Secunda verò de consuetudine correctionis translativa, per quam scilicet jus corrigendi, seu reformandi subditos ab uno in alium superiore transfunditur.

66 Ultimò nota appellationem non impedire executionem, que ad morum eorum reformationem, & correctionem pertinet, concordat cap. *Reprehensibilis*, in *finem*, & cap. *Ad nostram*, *infra de appellat.* & cap. *Prox.* supra eodem. Quod ipsum factum est à Concilio Tridentino, in cap. 1. *vers.* *Nec appellatio executionem hanc, que ad morum reformationem pertinet, suspendat*, *sess.* 22. & sultus in cap. 10. *sess.* 24. Verum inæque ex dispositione textus nostri, neque ex Decretis Concilii sublata est appellatio devolutiva, sed suspensiva tantum, ut ostendunt verba illa, *Impediat, aut suspendat*. Nisi Prælati procedens tela judiciaria excederet limites visitationis, seu correctionis; quia tunc liceret appellare ad utrumque effectum, ut hic patet in *vers.* *Nisi formam in talibus exceperint observandam*, & ex sententia sacre Congregationis Conc. plenius scripti in dicto cap.

Ad nostram, de Appellat.

